

Kokkuvõte: Ida-Viru maakonna arengustrateegia 2023–2035 MATA 2024–2027 tegevuskava toetatavad projektid

Kokkuvõtte Ida-Viru maakonna arengustrateegia 2023–2035 MATA 2024–2027 tegevuskavast toetatavate 2024. aastal algavate projektide kohta. Teemade valik Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (varasemalt Rahandusministeerium) on toonud Regionaalse arengu tegevuskava (RETK) seiremöödikute tabeli (seis 10.04.2023) alusel välja, et Ida-Virumaa jaoks on kõige kriitilisemaks (9 näitajaga) inimeste heaoluga seotud näitajad, kus maakondade seas ollakse kohtadel 8. kuni 15., st üldiselt kas keskmises või keskmisest halvemas positsioonis. Kõige kriitilisemad on seis näitajaga Elukeskkonnaga rahul või pigem rahul olevate elanike osatähtsus, % (2022) ja ettevõtete arv (v.a FIE-d) 1000 elaniku kohta (2022).

Ida-Viru arengustrateegia 2035+ MATA 2024–2027 tegevuskava raames algavad 2024. aastal mitmed olulised projektid, mille eesmärk on lahendada tuvastatud väljakutseid, et parandada inimeste elukvaliteeti ning majanduse ja ettevõtluse mitmekesisust maakonnas.

Teema „Inimene“:

MATA tegevuskava keskendub esmajärjekorras haridus-, kultuuri-, spordi- ja noorsootöö valdkonna ligipääsetavuse parandamisele ning läbi selle rahulolu parandamisega, mis on määratletud piirkonna arengu rahulolematusega. Fookuses on ka taristu ja teenuste kohandamine, et tagada nende pikaajaline jätkusuutlikkus. 2024. aastal algavate projektide raames käivitatakse mitmesugused tegevused, et parandada avalike hoonete ligipääsetavust erinevatele sihtrühmadele. See hõlmab eelkõige investeeringuid, mis muudavad avalikud hooned paremini ligipääsetavaks eakatele, erivajadustega inimestele ning peredele väikeste lastega. Sellised projektid aitavad otseselt kaasa elanike heaolule, suurendades nende juurdepääsu haridus- ja kultuuriteenustele ning sportimisvõimalustele, mis on oluline avalike teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks.

- Jõhvi vallas keskendutakse avalike hoonete ligipääsetavuse parandamisele läbi liftide, panduste ja uste ümberehitamise, sealhulgas Jõhvi Hooldekeskuses, kunstikoolis, kesklinna koolis, spordihallis, Tammiku spordihoones ja rahvamajas.
- Narvas on plaanis parandada mitme avaliku hoone ligipääsetavust, sealhulgas Narva Rahvaste majas, A. Puškini 26 ühiselamus ja Malmi 5a Sotsiaallabi ametisse paigaldades liftid.
- Mäetaguse rahvamaja, Pagari seltsimaja, Tudulinna rahvamaja ja kogukonnamaja, Kurtna raamatukogu ja lisaku kunstide koolis plaanitakse ligipääsetavuse parandamist panduste ja kaldteede rajamise ning uste ümberehitamise kaudu.
- Toila vallas keskendutakse Voka spordihoone ja noortekeskuse ning Kohtla-Nõmme kooli ligipääsetavuse parandamisele liftide paigaldamise ja panduste rajamise kaudu.
- Narva-Jõesuu tuletorni ligipääsetavuse parendamine.
- Ligipääsetavuse parandamine Kohtla-Järve avalikes hoonetes läbi panduste, automaatsete uste ja liftide paigaldamise
- Tudulinna ja lisaku rahvamajade ligipääsetavuse parendamine (kaldteede ehitus)
- Lüganuse valla avalikku teenust pakkuvate hoonete ligipääsetavuse tagamine.

- Sillamäe linna projekt „Ligipääsetavuse parendamine Sillamäe avalikes asutustes ja hoonetes” on suunatud avalike hoonete ning linnaruumis asuvate objektide ligipääsetavuse tõstmisele. Projekti raames muudetakse Sillamäe Kultuuri- ja Huvikeskuse, Sillamäe Muuseumi ja Sillamäe Spordikompleksi Kalev hooned kõigile külastajatele paremini ligipääsetavaks ja mugavamaks, sealhulgas liikumis- ja erivajadustega inimestele. Projekt panustab turvalisema, mugavama ja kaasavama avaliku ruumi kujundamisse Sillamäe linnas.

Kokkuvõttes aitavad need projektid parandada Ida-Viru elanike ligipääsu avalikele teenustele, suurendades piirkonna elukvaliteeti ja tagades avalike hoonete jätkusuutlikkuse ja kaasajastamise vastavalt kaasaegsetele vajadustele ja tingimustele.

Teema „Majandus ja ettevõtlus”:

Majandus- ja ettevõtlusvaldkonna projektid keskenduvad ettevõtluse mitmekesistamisele, innovatiivsuse edendamisele ning piirkonna turismipotentsiaali arendamisele. Olulisteks projektideks on maakonna ühise turismiturunduse käivitamine, mis hõlmab ühiseid tegevusi loomemajanduse arendamiseks ja Ida-Virumaa Loomeklastri loomist. Turismiturundus aitab tõsta Ida-Virumaa tuntust ja atraktiivsust turismisihtkohana nii kodu- kui välismaal ning loob soodsa pinnase uute ettevõtete ja teenuste alustamiseks maakonnas. Loomemajanduse projektid keskenduvad kohaliku loomepotentsiaali avardamisele ja toetamisele, luues uusi võimalusi alustavatele ettevõtjatele ja kultuuritöötajatele.

Väikesadamate arendamine ja nende parema ligipääsetavuse tagamine suurendab piirkonna mereturismi potentsiaali ning toetab merendusega seotud ettevõtlust. Tugevdame piiriülest koostööd Soomega, pakkudes uusi majandus- ja turismivõimalusi.

Kõik need tegevused aitavad luua mitmekesisema ja dünaamilisema majanduskeskkonna, suurendades ettevõtlusaktiivsust ja pakkudes uusi töökohti ning teenuseid. See omakorda toetab rahvaarvu vähenemise ja rahvastiku vananemisega seotud väljakutsete lahendamist, pakkudes elanikele paremaid elutingimusi ja loob ettevõtlusega alustamise võimalusi kohapeal.

- Ida-Virumaa turismisihtkoha arendamise ja külastatavuse suurendamise projektid keskenduvad piirkonna atraktiivsuse tõstmisele ja turismitoodete arendamisele Eesti, Soome ja Läti turgudel. Antud projekt on osa PEEK (piirkondliku ettevõtlus- ja elukeskkonna arendamise) tegevustest.
- Väikesadamate võrgustiku kui ka laiemalt kogu piirkonna turundusele ja veeturismi infrastruktuuri. Projekti käigus luuakse ühtne sihtasutus, mis ühendab kõik Ida-Virumaa väikesadamad, parandades nende haldamise ja arendamise kompetentsi. Ühis- ja kohaturunduse kaudu suurendatakse sadamate külastajate arvu ning arendatakse neis pakutavaid teenuseid, sealhulgas Sinilipu standardite rakendamine. See hõlmab seminaride, investeeringute, õppepäevade ja -käikude korraldamist, et tõsta sadamate kvaliteeti ja külastajamugavust. Turundusplaani väljatöötamine ja rakendamine aitab tugevdada piirkonna positsiooni turismisihtkohana.

- Lisaks keskendutakse Ida-Viru ja Ida-Soome ettevõtjate vaheliste kontaktide arendamisele, korraldades kontakt-seminare ja konverentse, et tugevdada piiriülest koostööd ja ärisidemeid võttes üheks fookuseks ka Sillamäe – Kotka laevaühenduse taastamise.
- Oluline projekt on ka jätkusuutliku ja toimiva veeteede võrgustiku arendamine. See hõlmab Narva-Jõesuu muuli rekonstrueerimist ja veeteede potentsiaali rakendamist turismi ja ettevõtluse arendamiseks. Tegemist on samuti PEEK meetmetest (piirkondliku ettevõtlus- ja elukeskkonna arendamise). Lisaks arendatakse välja ettevõtlusvõrgustikud.
- Kohaturundustegevuste raames keskendutakse uute välisinvesteeringute toomisele maakonda, osaledes messidel, äriüritustel, seminaridel ja konverentsidel Eestis ja sihtriikides. Fookuses on peamiselt tootmisettevõtted, mis sobituvad Õiglase Ülemineku Fondi (ÕÜF) võimalustega ja ankurettevõtete väärtusahelatega. See aitab mitmekesistada maakonna majanduskeskkonda, luua uusi töökohti ja suurendada nõudlust tööjõuturul.
- Ida-Viru Loomeklastri maakondlikud arendustegevused on suunatud maakonna majandusmudeli mitmekesistamisele ja mikroettevõtete arendamisele. Loomemajanduse valdkonna arendamine hõlmab maakonna sündmuste planeerimissüsteemi arendamist, ühisala korraldamist Madrilaadal, õppereise, koolitusi, õpilasfirmade tugimist, loomevaldkonna tegijate tutvustamist videolugude kaudu ja andmebaasi arendamist. Loomemajanduse fookuspäeva korraldamine ja võrgustiku loomise ringreisid maakonnas aitavad tugevdada kohalikke loomeettevõtteid.
- Narva Astri Keskuses ja Sillamäel SillArt galeriis pakutakse maakonna kunstnikele väljundit, korraldades aktiivset näitustegevust ja avatud töötubasid. Iga-aastane näitus professionaalsete kuraatoritega toob esile maakonna tööstuskunsti pärandi. Koostöös Kunstibussiga tutvustatakse näitusi laiemale publikule, tuues huvilisi Tallinnast ja Tartust Sillamäele ja Narva. See projekt on strateegiliselt tähtis maakonna kunstnikele stabiilse väljundi tagamiseks ning kohaliku kultuurielu ja külastuskeskkonna elavdamiseks.

Kõik need projektid aitavad kaasa Ida-Viru maakonna kui turismisihtkoha arendamisele ja külastatavuse suurendamisele, parandades kohalike infrastruktuuri, turundust ja koostöövõrgustikke.

Kokkuvõttes:

MATA 2024-2027 tegevuskava raames algavad projektid aitavad lahendada Ida-Virumaa arengustrateegias määratletud väljakutseid, parandades elukeskkonda ja toetades majanduse mitmekesistamist. Avalike hoonete ligipääsetavuse parandamine, ettevõtluse ja turismi arendamine ning loomevaldkonna toetamine on peamised sammud, mis aitavad tõsta piirkonna atraktiivsust ja elukvaliteeti. Koostöö ja juhtimisvõimekuse tugevdamine kohalike omavalitsuste tasandil tagab, et need projektid on jätkusuutlikud ja toovad pikaajalist kasu kogu maakonna elanikele.